

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: O. J.,** zastoupen JUDr. Vladislavem Cilínkem, advokátem, se sídlem Římská 36, Praha 2, proti **žalovanému: Ministerstvo dopravy,** odbor agend řidičů, se sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 12, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 8. 2004, č. j. 4 Ca 4/2004 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost směřující proti výroku II. a III. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 8. 2004, č. j. 4 Ca 4/2004 – 21, **se zamítá.**

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti 2558,50 Kč, a to do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce, advokáta JUDr. Vladislava Cilínka.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Magistrátu Hlavního města Prahy, odboru dopravně správních agend, ze dne 1. 12. 2003, č. j. MHMP 112249/2003 syř/Sy, bylo konstatováno, že žalobce dne 3. 7. 2003 kolem 22.40 hod. řídil v Plzni po ul. Š. ve směru jízdy na K. t. osobní automobil značky V. registrační značky X. Při jízdě byl kontrolován hlídkou Policie ČR a při kontrole byl vyzván, aby se podrobil dechové zkoušce ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem. Dechová zkouška vykázala pozitivní výsledek 0,34 g/kg alkoholu v krvi, proto byl stěžovatel policistou vyzván, aby se podrobil lékařskému vyšetření s odběrem krve nebo moči ke zjištění, není-li ovlivněn alkoholem. Žalobce toto odmítl, ač to nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví. Správní orgán prvního stupně tak v jeho jednání shledal porušení § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách

některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon 361/2000 Sb.“), čímž se dopustil přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1 písm. i), bod 2) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“). Za to mu byla uložena pokuta ve výši 12 000 Kč, sankce zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na 16 měsíců a povinnost uhradit správnímu orgánu prvního stupně náhradu nákladů řízení ve výši 500 Kč.

Toto rozhodnutí žalobce v zákonné lhůtě napadl odvoláním. Žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 2. 2004, č. j. 55/2004 - 160 - SPR/3, odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 20. 4. 2004 žalobu k Městskému soudu v Praze. Předně je toho názoru, že sankce jemu uložené napadenými rozhodnutími jsou ve vztahu k jeho osobě, jakož i s přihlédnutím k celému případu nepřiměřeně tvrdé. Zároveň se domnívá, že rozhodnutí jsou v části týkající se odůvodnění uložených sankcí nepřezkoumatelná. Při tom nijak nepopírá, že se přestupku, za nějž mu byly sankce uloženy, dopustil. Má za to, že v daném případě nebyly dány podmínky pro uložení sankce v horní polovině zákonné sazby. Žalobce navrhl, aby městský soud rozhodnutí žalovaného zrušil, popřípadě uložený trest snížil.

Městský soud v Praze rozsudkem blíže označeným v záhlaví žalobu zamítl a současně výrokem II. napadená rozhodnutí ve výroku o sankci změnil tak, že žalobci uložil pokutu ve výši 5000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na 8 měsíců. Výrokem III. uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 2612,50 Kč. V odůvodnění svého rozhodnutí zejména uvedl, že skutkový stav zjistil správní orgán postačujícím způsobem a v tomto směru nebyly vzneseny ani žádné námitky ze strany žalobce. Soud však nesouhlasí se závěrem žalovaného, že za deliktní jednání je na místě uložit sankci v horní hranici výměry vzhledem k tomu, že se žalobce bez náležité omluvy či důvodu nedostavil k nařízenému projednání přestupku, že dechová zkouška na alkohol byla pozitivní a že se žalobce odmítl podrobit lékařskému vyšetření. K okolnosti, která je zákonným znakem přestupku, nelze přihlédnout jako k okolnosti polehčující nebo přitěžující. Naplňuje-li žalobcovo jednání – odmítnutí podrobit se po pozitivní dechové zkoušce lékařskému vyšetření – skutkovou podstatu přestupku na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi dle § 30 odst. 1 písm. i bod 2 přestupkového zákona, pak nelze tuto skutečnost hodnotit jako přitěžující. V tomto směru soud přisvědčil žalobcově námitce, že žalovaný měl hodnotit spíše skutečnost, že nemá záznam v registru řidičů a že v dechu žalobce bylo naměřeno 0,34 g/kg alkoholu. Pokud jde o neúčast žalobce na nařízeném jednání správního orgánu, má soud za to, že k této okolnosti lze přihlédnout jako k přitěžující okolnosti, jelikož ústní projednání věci plní funkci výchovnou, nicméně tato okolnost nemůže odůvodňovat uložení sankce při samé horní hranici výměry. Žalobce nijak nemařil správní řízení a přestupek bylo možné projednat podle § 74 odst. 1 přestupkového zákona. Městský soud v Praze tak dospěl k závěru, že uložené sankce jsou zjevně nepřiměřené deliktnímu jednání žalobce. Za polehčující okolnosti při tom označil zejména, že se žalobce dosud podobného přestupku nedopustil a že orientačním měřením bylo v jeho dechu naměřeno relativně nízké množství alkoholu. Naopak za irelevantní soud označil okolnost, že měl alkohol požít omylem, neboť mu muselo být zřejmé, že alkohol požil a řídit tedy nesmí. Za přitěžující okolnosti pak soud považoval jednak skutečnost, že žalobce po policejní kontrole s vozidlem odjel, ač si musel být vědom, že opětovně porušuje dopravní předpisy, a jednak jeho neúčast na jednání správního orgánu. Vzhledem k výše uvedeným polehčujícím okolnostem uložil soud sankce ještě v první polovině zákonné sazby. Náhradu

nákladů řízení soud žalobci přiznal v jejich jedné polovině, neboť byl ve věci částečně úspěšný.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, a to v rozsahu výroku ad II. a III., z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Nesprávné právní posouzení právní otázky a z toho vyplývající nezákonnost napadeného rozsudku spatřuje především v tom, že zatímco sankce uložená za přestupek správními orgány odpovídala ustálené praxi a přitom i plně respektovala zákonná kriteria pro stanovení druhu a výměry sankce podle § 12 odst. 1 přestupkového zákona, rozsudek Městského soudu v Praze z těchto zákonných kritérií vybočuje, neboť jím stanovená sankce je neúměrně nízká. Sankce za přestupek rozhodně nebyla v přestupkovém řízení uložena v nepřiměřené výši ve smyslu § 78 odst. 2 s. ř. s. Stěžovatel dále nesouhlasí s názorem soudu, že měl hodnotit nízkou hladinu alkoholu v dechu žalobce, neboť dechová zkouška má pouze orientační charakter a bez lékařského vyšetření je důkazně značně sporná. Objektivní zjištění míry ovlivnění alkoholem bylo znemožněno žalobcem a nelze tedy konstatovat, že hladina alkoholu byla ustálená, či měla klesající nebo stoupající tendenci. Žalobce byl postižen nikoliv za požití alkoholu před jízdou, ale za prokázaný fakt odmítnutí podrobit se lékařskému vyšetření spojenému s odběrem krve nebo moči. Všeobecně je odmítnutí dechové zkoušky nebo lékařského vyšetření považováno za jednání ještě závažnější, než je jízda pod vlivem alkoholu obecně, a je zařazeno na úroveň řízení vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost. Dále stěžovatel poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze v obdobném případě, sp. zn. 2 Ca 23/2003, ze dne 22. 9. 2003. Stěžovatel souhlasí s názorem soudu, že k neúčasti žalobce na projednání přestupku lze přihlédnout jako k přitěžující okolnosti. Naopak z odůvodnění rozsudku vyplývá závěr, že kdyby žalobce se správními orgány spolupracoval, měla by být uložená sankce ještě nižší, což nekoresponduje se snahou o potírání požívání alkoholu před jízdou. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje zrušení rozsudku Městského soudu v Praze a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti zejména uvedl, stěžovatel v ní neuvádí žádné relevantní skutečnosti, které by mohly osvědčit nezákonnost rozsudku. Městský soud v Praze postupoval správně a naprosto objektivně, na rozdíl od stěžovatele skutečně přihlédl k závažnosti přestupku, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, jakož i osobě přestupce a jeho pohnutkám. Přiměřenost sankcí je nezbytné vždy posuzovat *ad hoc* vždy s ohledem na konkrétní okolnosti přestupku. Žalobce se svým jednáním dopustil závažného přestupku, u nějž zákonodárce stanovil relativně vysokou horní hranici sazby. To však samo o sobě nepředstavuje zákonné limity pro správní orgán, vždy je třeba klást důraz na individualizaci sankce, což stěžovatel zcela opomíjí. Z tohoto důvodu žalobce navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a zároveň žádá o přiznání náhrady právního zastoupení.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.), za stěžovatele jedná osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu podání lze dovodit, že stěžovatel namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a kasační stížnost je tedy přípustná.

Skutkový stav byl ve správním řízení zjištěn dostatečně a přesně, ani žalobce ani stěžovatel jej nijak nezpochybňují, proto se jím Nejvyšší správní soud nebude na tomto místě podrobněji zabývat.

Nejvyšší správní soud se napadeným rozsudkem krajského soudu zaobíral v rozsahu a z důvodů v kasační stížnosti uvedených, jak mu přikazuje § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelem uplatněný důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Podle § 78 odst. 2 s. ř. s. rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.

Podle § 12 odst. 1 přestupkového zákona se při určení druhu sankce a její výměry přihlédne k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení.

V přezkoumávaném případě tedy jde o posouzení správnosti interpretace § 78 odst. 2 s. ř. s. městským soudem, zejména pak o posouzení toho, zda žalovaným uložené sankce byly v žalobcově případě zjevně nepřiměřené a moderace uložené sankce byla s ohledem na § 12 přestupkového zákona na místě.

Jak již Nejvyšší správní soud judikoval např. v rozsudku ze dne 30. 11. 2005, č. j. 1 As 30/2004 - 82 (dostupný na www.nssoud.cz), moderuje-li soud trest za správní delikt, musí odůvodnit, v čem spatřuje zjevnou nepřiměřenost trestu a na základě jakých kritérií dospěl k jím stanovené výši trestu. V tomto směru nelze napadenému rozsudku ničehož vytknout, neboť se velmi podrobně a konkrétně zabývá všemi okolnostmi, které jsou pro určení výše sankce v žalobcově případě podstatné.

Nejpodstatnějším argumentem stěžovatele, kterým postup soudu napadl, je jeho rozpor s ustálenou praxí správních orgánů, vůči níž je sankce uložená soudem neúměrně nízká. K tomu Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že soud při úvaze o navržené moderaci není a nemůže být vázán praxí správních orgánů. Za předpokladu, že jsou splněny všechny podmínky § 78 odst. 2 s. ř. s., může soud nahradit legální úvahu správního orgánu svou vlastní, přičemž je vázán především zákonnými limity určenými k uložení sankce za konkrétní přestupek. Ustanovení § 12 odst. 1 přestupkového zákona při tom stanoví demonstrativní výčet okolností, které mohou být při individualizaci sankce za konkrétní přestupek zohledněny.

Vzal-li tedy městský soud za podstatné, že žalobce se ke spáchání přestupku od počátku doznal a požití alkoholického nápoje nijak nezpochybnil, přičemž uvedl

i okolnosti, za jakých se tak stalo, dále žalobcovu dosavadní bezúhonnost v oblasti dopravních přestupků, a dospěl i s přihlédnutím k přitěžujícím okolnostem k závěru, že stěžovatelem uložené sankce jsou nepřiměřeně vysoké, pak nelze jeho závěry označit za nesprávné či nezákonné. Lze přisvědčit toliko stěžovatelově námitce, že nízká hladina alkoholu - právě proto, že nebyla ověřena lékařským vyšetřením – nemůže být považována za významné kritérium pro hodnocení závažnosti přestupku, přesto ani tato okolnost významně nezpochybňuje zákonnost postupu městského soudu při moderaci trestu. Nejvyšší správní soud zároveň konstatuje, že pokuta ve výši 4/5 zákonné sazby je obecně vzato přísná a i trest zákazu činnosti ve výši 2/3 zákonné sazby je výrazný. Proto byly-li by takové sankce uloženy bezúhonnému pachateli, musely by důvody pro uložení těchto sankcí vyplývat z ostatních hledisek určujících stupeň závažnosti přestupku, zejména z již uvedeného způsobu spáchání přestupku, jeho následků a okolností, za nichž byl spáchán. Tyto důvody ovšem Nejvyšší správní soud v dané věci neshledal.

I v případě postihu za nepodrobení se lékařskému vyšetření ve smyslu § 30 odst. 1 písm. i) je na místě zkoumat, za jakých okolností se přestupek stal, jeho závažnost a následky. Je zřejmé, že vysoká zákonná sazba, kterou je možné za spáchání takového přestupku uložit, je sama o sobě výrazem vysoké závažnosti přestupku. Tím spíše je dle názoru Nejvyššího správního soudu nezbytné individualizovat každý konkrétní případ. Závěry, které v přezkoumávaném případě učinil Městský soud v Praze, dostatečně a adekvátně vyhodnocují všechny aspekty daného případu, a proto Nejvyšší správní soud neshledal, že by byl naplněn stížní důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal správným a zákonným výrok II. rozsudku Městského soudu v Praze, je zcela opodstatněným i výrok III. téhož rozsudku.

Ze všech shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Proto ji jako nedůvodnou podle 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce měl ve sporu plný úspěch, a proto mu byla přiznána náhrada nákladů řízení ve výši odměny jeho zástupce stanovená podle vyhl. č. 177/1996 Sb. na 2000 Kč za dva úkony právní služby (převzetí věci a sepis vyjádření ke kasační stížnosti) a náhrada hotových výdajů taktéž za dva úkony právní služby ve výši 150 Kč, celkem tedy 2150 Kč. Protože zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), patří k nákladům řízení rovněž částka, která odpovídá příslušné sazbě daně, vypočtená z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Částka daně, kterou je zástupce povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, činí podle § 37 a § 47 odst. 3 tohoto zákona 408,50 Kč. Celkem tedy žalobci náleží náhrada nákladů řízení ve výši 2558,50 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu